

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Q. T. L.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 3. 2020, č. j 17 A 12/2020 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 9. 1. 2020, č. j. CPR-32011-2/ČJ-2019-930310-V230, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 7. 2019, č. j. KRPK-16272-57/ČJ-2019-190022. Tímto rozhodnutím bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 3 měsíců.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji zamítl rozsudkem ze dne 5. 3. 2020, č. j 17 A 12/2020 – 36.

[3] Krajský soud v odůvodnění rozsudku nepřisvědčil žalobní námitce, že správní orgány nedostatečně zjistily stav věci, když opomněly zjišťovat skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce. Podle krajského soudu správní orgány v průběhu řízení shromáždily dostatek podkladů pro svá rozhodnutí. Co se týče otázky nelegálního pobytu žalobce na území, tato byla dostatečně prokázána hned v úvodu řízení a nebyla žalobcem nikdy rozporována. Správní orgány shromáždily dostatek informací, aby mohly posoudit celkovou přiměřenost rozhodnutí a především pak jeho dopad do rodinného života žalobce. V tomto případě krajský soud odkázal

na str. 5-8 napadeného rozhodnutí žalovaného i na str. 5-7 rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalovaný vyslechl žalobce, jeho bývalou manželku a i obě nezletilé děti. Všichni zúčastnění tedy měli možnost se k zásahu do jejich rodinného života vyjádřit a uvést skutečnosti ve prospěch žalobce. Ten svým jednáním, když nerespektoval zákony České republiky, sám ohrozil svůj rodinný a soukromý život. Co se týče posouzení přiměřenosti dopadu do rodinného a soukromého života žalobce, krajský soud se zcela ztotožnil s názorem správních orgánů.

[4] Dále krajský soud neshledal uložení správního vyhoštění s dobou v délce 3 měsíců, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, za nepřiměřené. Maximální doba, na kterou je ze zákona možno uložit správní vyhoštění, v daném případě činila 3 roky. Správními orgány uložená doba správního vyhoštění v délce 3 měsíců se tak pohybuje v minimální výši zákonem stanovené maximální doby. Na této skutečnosti nic nemění ani žalobcem poukazovaná délka neoprávněného pobytu na území České republiky v rámci jednoho dne. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 1 Azs 416/2017 - 29, kde tento soud neshledal nepřiměřeným správní vyhoštění cizince v délce jednoho roku za neoprávněný pobyt na území České republiky v řádu několika hodin.

III.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítal, že napadený rozsudek je nezákonný a nepřezkoumatelný, když v předcházejícím správním řízení správní orgány nezjistily skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a tento skutkový stav poté aproboval krajský soud v napadeném rozsudku, aniž by se dostatečným způsobem vypořádal s žalobními body stěžovatele. Je evidentní, že správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a nešetřily oprávněné zájmy stěžovatele, které byly povinny zjistit s ohledem na skutečnost, že se jedná o řízení vedené z moci úřední, v němž má být účastníku řízení uložena povinnost.

[7] Stěžovatel je přesvědčen, že postup správních orgánů byl nesprávný a vydaná rozhodnutí jsou nepřiměřená a tím pádem nezákonná. Správní orgány zejména nezjistily, resp. řádně nezohlednily veškeré zjištěné skutečnosti týkající se přiměřenosti uložení správního vyhoštění stěžovateli s ohledem na jeho rodinné vazby na území České republiky, které v důsledku znemožňují jeho vyhoštění. Správní orgány nesprávně přihlížely a akceptovaly jen skutečnosti jevící se v neprospěch stěžovatele, a naopak hrubě podcenily či dokonce ignorovaly důkazy a skutečnosti svědčící v jeho prospěch. Správní orgány a poté i krajský soud nepřiléhavým způsobem aplikovaly právní normy, když stěžovateli uložily správní vyhoštění v situaci, kdy okolnosti daného případu odůvodňovaly změnu kvalifikace daného řízení na řízení o povinnosti opustit území podle §50a zákona o pobytu cizinců. S přihlédnutím k tomuto se pak jako zcela nepřiměřené jeví uložení správního vyhoštění v délce 3 měsíců.

[8] Stěžovatel nezpochybil to, že skutečně z jeho strany došlo k porušení právních předpisů v podobě nevycestování z území České republiky ve výjezdním příkazu určené době, nicméně se tak stalo v důsledku závažných rodinných důvodů, kdy jeho přítomnost byla vyžadována rodinnou situací a potřebnou péčí o své nezletilé děti. Z vyjádření dětí a bývalé manželky stěžovatele, které tvoří součást spisu, jednoznačně vyplývá, že stěžovatel je s dětmi v úzkém kontaktu a poskytuje jim soustavnou péči a výživu. Krajský soud vzal za své úvahy správních orgánů a nedostatečně posoudil přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména pokud jde o zásah do soukromého a rodinného života nejen stěžovatele, ale taktéž dalších účastníků

pokračování

správního řízení. Podle názoru stěžovatele jsou správní rozhodnutí jednoznačně nepřiměřená, zejména pokud jde o samotnou volbu formy uloženého opatření - správního vyhoštění v délce 3 měsíců, která je zjevně excesivní vzhledem ke všem okolnostem daného případu, zejména rodinných vazeb stěžovatele. Úvahu o zásahu do soukromého a rodinného života pak krajský soud provedl velmi okleštěně a nenaplnil tak požadavky § 174a zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel má na území České republiky dvě nezletilé děti, o které soustavně pečuje a poskytuje jim nezbytnou hmotnou péči, což ostatně potvrdila v rámci svého výslechu rovněž jeho bývalá manželka. Krajský soud se při přezkumu přiměřenosti správních rozhodnutí spokojil toliko s povšechným hodnocením, které neodpovídá nárokům, které na takový přezkum klade zákon o pobytu cizinců.

[9] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své písemné vyjádření k žalobě. Dále uvedl, že ve svém postupu a ve svých závěrech neshledává pochybení, a že plně souhlasí s názorem krajského soudu uvedeným v napadeném rozsudku.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Jelikož stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu také pro jeho nepřezkoumatelnost, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto stížní námitkou, protože by bylo předčasné, aby se zabýval právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[14] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že povinnost soudu posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že byl krajský soud povinen reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelem a tu obsáhle vyvrátit; jeho úkolem bylo uchopit obsah a smysl žalobní argumentace a vypořádat se s ní (srov. rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130). Rovněž v tomto ohledu napadený rozsudek krajského soudu plně ob stojí.

[15] Pokud jde o obecnou výtku, že ve správním řízení nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a že správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem případu a nešetřily oprávněné zájmy stěžovatele, je třeba zdůraznit, že stěžovatel nekonkretizoval, v čem mělo poukazované pochybení spočívat, příp. které relevantní skutečnosti správní orgány podle jeho názoru nevzaly v úvahu, jak a které zájmy stěžovatele byly zasaženy. Nejvyšší správní soud proto pouze obecně uvádí, že správní orgány dostatečným způsobem zjistily všechny podstatné skutkové okolnosti, přičemž zjišťovaly rovněž skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele. Z takto řádně zjištěných skutkových okolností pak správní orgány vyvodily odpovídající právní závěry. Zabývaly se otázkou, zda byly naplněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, stejně jako existencí důvodů, pro které by nemohl být stěžovatel vyhoštěn (§ 119a odst. 2 ve spojení s § 174a zákona o pobytu cizinců). Stěžovatel, jeho bývalá žena i obě nezletilé děti byly správním orgánem I. stupně vyslechnuty, stěžovateli byla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jakož i možnost nahlédnout do spisu. Ve věci bylo opatřeno závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování stěžovatele do země původu. Stěžovatel nepředestřel žádnou argumentaci, kterou by zpochybnil či rozporoval správními orgány provedená zjištění, a ani nesdělil žádné další podstatné okolnosti svého případu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že není na soudu, aby za účastníka řízení domýšlel možné argumenty či dohledával jednotlivé nezákonnosti, jinak by přestal být nestranným orgánem povoláním k rozhodnutí sporu a stal se jeho advokátem.

[16] Podstatou dalších kasačních námitek je nesouhlas stěžovatele s názorem krajského soudu, že správní orgány dostatečně posoudily přiměřenost dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.

[17] V nyní posuzovaném případě není sporné, že stěžovatel pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu. Stěžovatel se dne 20. 2. 2019 dostavil ke správnímu orgánu I. stupně. Následnou kontrolou bylo zjištěno, že mu byl dne 23. 1. 2019 vylepen výjezdní příkaz s platností od 23. 1. 2019 do 18. 2. 2019 (délka pobytu 27 dní). Výjezdní příkaz byl vydán, neboť stěžovateli skončila platnost povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, kde pobývá od roku 2010, a to na základě dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny s manželkou, který byl stěžovateli prodloužen do 31. 8. 2017. Poté stěžovatel neúspěšně žádal o povolení dlouhodobého a trvalého pobytu za účelem podnikání. V důsledku nelegálního pobytu stěžovatele na území České republiky tak byly splněny podmínky pro použití § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Ze správního spisu dále vyplývá, že stěžovatel má na území České republiky dvě nezletilé děti (nar. v roce X a X), které jsou držitelem povolení k trvalému pobytu a žijí s matkou (bývalou manželkou stěžovatele). Z protokolu sepsaného s bývalou manželkou vyplývá, že ve společné domácnosti nežijí 5 let, na výchově se stěžovatel podílí tím, že měsíčně platí alimony ve výši 5 000 Kč a párkrát do měsíce je navštíví a vezme je na procházku. Dále bývalá manželka uvedla, že kdyby musel stěžovatel vycestovat, nemělo by to žádný vliv na její život, jen si myslí, že kdyby onemocněla, tak by se neměl kdo starat o děti. Z protokolu sepsaného s dětmi stěžovatele vyplývá, že stěžovatel je bere na nákup a na výlet, ale nevolají si a ani k němu nejezdí, děti pouze ví, že bydlí v Aši. Z protokolu sepsaného se stěžovatelem pak vyplývá, že bydlí v Aši, kde žije společně s krajany. S dětmi zajede na výlet nebo na procházku, ale matka dětí nesouhlasí, aby byly s ním delší dobu, takže se vidí jen ten den.

[18] Podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území*

pokračování

členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.

[19] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.*

[20] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.*

[21] Podle názoru krajského soudu se správní orgán I. stupně i žalovaný otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele zabývaly, a to dostatečně. S tímto závěrem zdejší soud souhlasí, neboť přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života podle § 174a zákona o pobytu cizinců byla správními orgány vzhledem ke konkrétním okolnostem dané věci posouzena dostatečným a přezkoumatelným způsobem.

[22] Správní orgán I. stupně se přiměřeností vydaného rozhodnutí podrobně zabýval na str. 5 až 7 svého rozhodnutí a žalovaný pak na str. 5 až 8 žalobou napadeného rozhodnutí. Správní orgány poukázaly zejména na to, že stěžovateli byla dána možnost pobývat na území České republiky v souladu s jejími zákony. To, že tyto zákony nerespektoval, vedlo k tomu, že mu nebyl povolen trvalý ani dlouhodobý pobyt, čímž sám svým vlastním jednáním ohrozil svůj soukromý a rodinný život. Stěžovateli byla následně poskytnuta možnost opustit území České republiky v době platnosti výjezdního příkazu a po návratu do země původu si požádat o některou z možných forem povolení k pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců. Této možnosti nicméně nevyužil a pobýval i nadále na území bez povolení k pobytu, tj. v rozporu se zákonem. Správní orgány nezpochybnily vazby stěžovatele k jeho dětem, ale jak vyplynulo z výpovědí jeho bývalé ženy a obou dětí, stěžovatel toliko platí alimony a děti občas vezme na procházku nebo jim něco koupí. Fakticky o ně ale nepečuje, nebydlí s nimi ve společné domácnosti, neučí se s nimi a neudrhuje s nimi ani telefonický kontakt. Správní orgány nepopřely, že v daném případě dojde k určitému zásahu do soukromého nebo rodinného života stěžovatele, ale tento zásah je zcela legální a nelze jej považovat za nepřiměřený.

[23] Podle názoru Nejvyššího správního soudu je z uvedeného zřejmé, že nebyla opomenuta zásadní hlediska případu stěžovatele. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve spojení s žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného plyne, že otázka soukromých, rodinných a ekonomických vazeb stěžovatele v České republice byla v tomto konkrétním případě posouzena dostatečným a přezkoumatelným způsobem. Není přitom nezbytné, aby se správní orgány výslovně vyjadřovaly ke všem kritériím uvedeným v § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 – 34). Správním orgánům tak v daném případě nic nebránilo relevantně poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život stěžovatele. Uložení správního vyhoštění je plně odpovídající jednání stěžovatele a nepředstavuje nepřiměřený zásah do jeho práv. V této souvislosti lze rovněž poukázat i na skutečnost, že doba, po kterou nelze umožnit stěžovateli vstup na území členských států Evropské unie, byla správním orgánem I. stupně stanovena toliko v délce tří měsíců, přičemž horní hranice jsou až tři roky.

[24] Ani námitka týkající se možnosti překvalifikování řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců není důvodná. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstantně judikuje, že „*konstrukce § 119 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (...) nedává správnímu orgánu na výběr, jaký právní následek při splnění dispozice právní normy zvolí. Jinak řečeno, v případě naplnění podmínek pro správní vyhoštění nemohl správní orgán prvního stupně postupovat jinak, než vydat rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky (...)* Vzhledem tedy k tomu, že neoprávněný pobyt stěžovatelky na území České republiky nemohl být postižen jinak než uložením správního vyhoštění, nelze na něj nablížet jako na nepřiměřený právní následek či dokonce na vybočení správního orgán z mantinelů správního uvážení“ (srov. rozsudek ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Azs 139/2016 - 46, dále např. rozsudky ze dne 28. 6. 2017, č. j. 2 Azs 120/2017 - 19, či ze dne 10. 2. 2017, č. j. 4 Azs 8/2017 - 21).

[25] K tomu je třeba podotknout, že v některých případech správní orgán na počátku nebo v průběhu řízení o správním vyhoštění skutečně dospěje k závěru, že vyhoštění osoby není možné (typicky s ohledem na nepřiměřený zásah takového rozhodnutí do jejího rodinného života). Namísto toho potom vydá rozhodnutí o povinnosti cizince opustit území podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců, který stanoví: „*rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá dále cizinci, u kterého nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, není-li cizinec oprávněn pobývat na území*“.

[26] Při aplikaci tohoto ustanovení však správní orgán vždy odůvodní, že v daném případě nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Jinými slovy, že nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Takovým důvodem je typicky rodinná situace cizince, z níž je patrné, že by rozhodnutí o správním vyhoštění neobstálo, neboť by představovalo nepřiměřený zásah do života cizince, resp. jeho rodiny.

[27] Za situace, kdy podmínky pro vyhoštění naplněny jsou, správní orgán nemá jinou možnost, než rozhodnutí o správním vyhoštění vydat. V nyní projednávané věci se správní orgány konkrétními okolnostmi, zejména soukromým a rodinným životem stěžovatele, zabývaly, přičemž nedospěly k závěru, že by tyto okolnosti jakkoliv bránily uložit správní vyhoštění. Podmínky pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. c) tedy byly v daném případě splněny, na základě čehož správní orgán I. stupně zcela správně vydal rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele.

[28] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[29] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu